

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Expedita Juris Divini, Natvralis, Et Ecclesiastici Moralis Expositio

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1665

De sexto Privilegio, hoc est, de Indulgentia, quæ in hac clausula undecima
conceditur semel in vita, & semel in morte. Cap. XII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40132

fitiones ad recipiendam absolutionem excommunicationis, melius ponuntur in Sacramento ipso pœnitentiæ, ideo illa regulariter intra hoc Sacramentum, sed ante absolutionem peccatorum conferenda erit, nec extra illud, nisi notabili causa sic persuadente.

Dixi autem (*per se*) nam si facultas, quæ tibi Confessario data fortasse est, absolvendi excommunicationem reservatam, est concessa cum hac formula, *ut absolvas intra ipsum Sacramentum Pœnitentiæ*, vel sub hac, *in foro Sacramentali*; tunc certè invalidè conferres absolutionem extra, ut ex se patet.

4. Sed ecce difficultas in casu nostræ Bullæ. Quando quidem in ipsa dicitur, ut Confessarius solum absolvat pro foro interno, quæro, an hæc Clausula velit, absolutionem excommunicationis, vi Bullæ dandam esse intra Confessionem Sacramentalem ita necessario, ut, extra, invalidè conferatur?

Respondeo, non ita esse intelligendum. Quare valida erit absolutio excommunicationis vi Bullæ collata extra Sacramentum pœnitentiæ. Ratio est, quia illud *in foro interno*, quod requirit Bulla, significat, Absolutionem valere, quoad forum conscientiæ, & coram Deo, non autem significat, debere Absolutionem dari in foro Sacramentali, ut latè videri poterit apud Sanchez, & Suarez, &

a Sanchez. l.
3. marr. d.
16. n. 11.
c. d. 30.
nu. 21.
b Suar. 10.
4. de Re-
lig. l. 9. c. 2.
nu. 17.

CAPUT XII.

De sexto Bullæ Privilegio, hoc est, de Indulgentia, quæ in hac Clausula undecima conceditur, semel in vita, & semel in morte.

§. I.

Semel in Vita.

1. **T**utior Praxis accipiendæ, sive acquirendæ hujus Indulgentiæ, (quæ semel tantum, anno Bullæ durante, acquiritur, sed iterum eodem anno cum secunda Bulla, non vero tertio cum tertia) est, ut Confessarius ab aliquo Ordinario modo dicto approbatus, electus à pœnitente habente Bullam, die quocumque quem ipse pœnitens voluerit, Confessionem pœnitentis audiat, illumque à peccatis absolvat, & Indulgentiam hanc ipsi immediatè post e Absolutionem applicet, di-

c. Mendo.

cendo hæc vel similia verba: *Ego tibi applico d. 27. de Indulgentiam plenariam, quam ex Bulla tibi Bull. c. 2. concedit Summus Pontifex, in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, Amen.* Potest etiam applicari in ipsa d Absolutione, hoc est, per ipsa verba Absolutionis Sacramentalis habens intentionem absolvendi pœnitentem à culpis, & à pœnis.

2. Dixi (*tutior*) nam in collatione hujus Indulgentiæ duo sunt, de quibus Doctores non conveniunt, ut mox videbis, at sub prædicta praxi conveniunt omnes.

Primo igitur non conveniunt, an hæc applicatio requiratur fieri in ipso Sacramento pœnitentiæ, an possit etiam extra, hoc est, quamvis pœnitens non confiteatur.

Respondeo. Requiritur actualem Confessionem, docet Trullench, e nisi fortè, ob piam interpretationem de voluntate Pontificis, aliud præsumeretur, quando pœnitens incidit in phrænesim, vel morbum, qui ipsi impediatur usum rationis; Ratio autem quod requiratur per se Confessio, est, inquit, quia Pontifex sic omninò disponit copulative. *Ut possit habere Bullam eligere Confessarium, à quo absolvatur, & à quo Indulgentiam obtineat.* Ita etiam tenet Gallegus, f. dicens, esse leve fundamentum eorum, qui non requirunt.

3. At plures, inter quos est Suarez, & Filucius, eosque citans Diana, g docent satis esse contritionem. Imò addunt, si pœnitens nullo mortali gravetur, nullam requiri tunc Confessionem, sed posse in eo casu Confessarium sine alio requisito applicare Indulgentiam. Ratio est, (ajunt) quia Pontifex tunc requirit Confessionem quando danda necessario est simul, & copulative absolutio cum Indulgentia, quod evenit, quando pœnitens non est in statu gratiæ, non vero quando disjunctivè sola Indulgentia concedenda est, quod evenit, quando pœnitens peccato lethali caret, atque ad eò in gratiæ statu vedatur.

4. Utraque sententia est probabilis, quia utrumque sensum Bullæ verba habere possunt; sed, ut liquet ex se, prior est tutior; unde & tutius erit, pœnitentem debere esse præsentem; nam si non esset necessaria actualis confessio, profectò hæc Indulgentia, (ut notat Bardi) h applicari absentis posset.

5. Secundò non conveniunt Doctores, An Confessarius debeat esse approbatus ab Or-

c Trullen
in Bull. l.
§. 7. p. 11.
nu. 4.

f Galleg.
Clau. 3.
du. 109.
g Diana
p. tr. 11.
ref. 101.

h Bardi
Bull. p. 2.
tr. 4. c. 1.
sec. 4. m.

dina-

inario, an satis sit, si sit purus Sacerdos, Respondeo. Certè si applicatio hæc debeat necessario fieri sub actuali confessione, approbatio in Confessario requiritur, saltem quando pœnitens debet absolvi à mortalibus, secus, satis fortasse erit purus Sacerdos, quia ubi nulla, vel solum venialium Confessio exhibenda est, non est necessaria approbatio.

6. Sed jam vides, sicuti in doctrina num. 3 præcedentis requirentur Confessionem, prior sententia tutior fuit, ita & hic, esse tutius, requiri approbationem.

7. Illud certè nullo modo est sustinendum puta, sufficere quemcumque Clericum, vel Laicum, vel seipsum, si alius desit nullo, inquam, modo, quia in hac Indulgentia acquirenda in vita (nam alia erit ratio de acquirenda in morte, ut mox §. sequenti dicitur) clarè Pontifex requirit Confessarium, vel saltem Sacerdotem, & quidem distinctum, seu alium ab ipso pœnitente.

§. II.

Indulgentia semel in morte.

1. Praxis acquirendæ hujus Indulgentiæ, & quidem Plenariæ, partim est similis, partim dissimilis à præcedente, quia acquiritur in vita. Nam aliud est dicendum, si quis moriatur ex morte non repentina, sed cum spatio alicujus usus rationis, aliud, si repentina, sive ullo spatio.

2. Si prius, id est, si quis constitutus in articulo mortis, vel in ejus periculo, (id quod latè explicui lib. 5. de pœnit. tr. de Casib. reserv. c. 12. §. 2. à num. 37. quodque breviter est illud, quando quis in magna versatur proximæ mortis probabilitate.) Si quis, inquam, ita constitutus confiteri potest, confiteatur, & tunc Confessarius illum absolvat, simulque impertiatur Indulgentiam, similibus verbis, quibus usus est supra §. præced. nu. p. in vita. *Ego tibi applico, &c.*

3. Si postterius, id est, si à repentina morte invadatus, nec possit habere Confessarium, sive ob absentiam Sacerdotum, sive ob aliam causam, nec fuerit negligens ad agendam pœnitentiam de suis peccatis ob fiduciam hujus Indulgentiæ, ipse moribundus, si sit contritus, vel si nullo gravetur mortali peccato, ex se, sive alterius ministerio, seu alterius appli-

Tamburinus, de Sacramentis,

catione, & sine alia ratione, sibi Indulgentiam Plenariam applicet, seu acquirere intendat, nam tunc illam consequetur.

4. Hoc Privilegium non est in Clausula hac undecima, quam præ manibus habemus, sed infra, hic tamen illud ponimus ob doctrinæ conjunctionem. Verba Pontificis hæc sunt.

Item, si dicto anno durante, contingat per repentinam mortem, vel Confessariorum absentiam sine confessione decedere, modo contriti decesserint (*intellige modo in gratia decesserint: nam cum Bardi l.c. num. 29. non puto habenti solum Venialia opus esse de his confiteri*) & prius statuto tempore confessi fuerint, neque hujus concessionis fiducia negligentiores fuerint, Plenariam, ut supra, consequantur.

5. His habitis. Inquiro Primò, Si quis semel in periculo dicto acquisierit Indulgentiam, potestne in alio periculo ejusdè anni, servatis dictis conditionibus iterum acquirere?

Respondeo, non posse, quia jam hoc Privilegium habuit suum effectum, ergo redire sine nova concessione non potest; nam propterea cum secunda Bulla, potest iterum eodem anno quia id de novo concessit Pontifex, licet non tertio cum tertia.

6. Inquires secundò, an, si sic applicet Confessarius, si morieris, concedo tibi, seu applico hæc Indulgentiam, si non morieris, non applico. An, inquam, si pœnitens convalescat, redeunte deinde periculo alterius Infirmitatis, vel eadem recrudescente, possit lucrari dictam Indulgentiam ex eo, quia Privilegium non habuit effectum in illa prædicta priore conditionata applicatione.

Respondeo. Posse, putat a Diana, quem sequitur est b Gallegus. Innititur autem uterque in quodam testimonio Commissarii, sol. 106. quod super hac re se habere, dicit. Sed negat b Galleg. Trullench. cum aliis, & merito. Nam cum Claus. 9. hanc Indulgentiæ suspensionem non concedat Pontifex, non est audacter pronuncian-

dum, ea re uti posse. Nec testimonium illud Commissarii obstat, nam tanta Commissarii potestas nullibi legitur, ut notat d Bardi.

7. Inquires tertio. Si Confessarius accedens ad proximè moriturum, qui Bullam sumpsit, invenit illum sensibus destitutum, ita ut confiteri nequeat, potestne ipsi Confessarius, seu Sacerdos applicare Indulgentiam hanc, cum

C c

tunc

tunc non proſit conſeſſio Pontificis dicta num. 4. quia jam eſt præſens Confeſſarius?

Reſpondeo. In noſtra, & aliorum ſententia, a Diana l. quos adducit a Diana, poterit tunc Sacerdos c. ref. 108. abſolvere hunc ſub conditione illa; quam b In Metho. explicuimus in methodo Confeſſionis, & de ſeſſ. l. 2. c. inde Indulgentiam poterit applicare modo dicto. In ſententia item eorum, qui dicunt 10. à nu. 4 hunc, qui non petiit Confeſſionem, non debere abſolvi; poterit etiã ei Indulgentia applicari à dicto præſente Sacerdote ſaltem ex præſumpta Pontificis voluntate, ut in ſimili eſſe probabile, diximus §. præced. num. 2. & 4. Et quia fortaſſe erit contritus, ſeu aliàs in ſtatu Gratiæ, fructum Indulgentiæ lucrari poterit. Ita Acoſta, & Rodriquez cum Diana l. c.

8. Inquires 4. occaſione illius, quod modo dictum eſt, num. 3. (ſibi Indulgentiam applicet, ſeu inquirere intendat, &c.) Inquires inquam, an, ut Indulgentia qualibet, adeoque hæc ex Bulla Cruciatæ, acquiratur, neceſſarium ſit, ut illam quis intendat acquirere, an ſatis ſit, ut faciat opus injunctum à Pontifice, cum circumſtantiis ab eodem requiſitis, licet non intendat, imò nec ſciat, tali operi eſſe annexam Indulgentiam? loquimur autem, ut ex ſe patet, quando concedens Indulgentiam, ſcientiam illam; vel intentionem, vel ſimile quid non requirit, ſed ab illa præſcindit.

9. Reſpondeo. Duplex eſt ſententia. Rodriquez c. & Trullench d. ajunt, niſi quis ſciat, intendatque, fanè non lucrari Indulgentiam. Ratio hujus ſententiæ eſſe poteſt, quia Indulgentia eſt per modum Privilegii, quod ignorant non acquirunt, ſed requiritur ſcientia, & voluntaria Privilegii acceptatio.

10. At Portella, e. dicens, ſe hanc ſententiam accepſiſſe à Ludovico Molina, & Joſeph de Anguſtino, ajunt, etiã ſi quis neſciat, ſed requiſita tamen ad Indulgentiam ponat, illam acquirere. Ratio eſt, inquit de Anguſtino) quia, vel talis ſcientia, & intentio non eſt neceſſaria, ſiquidem non ponitur in tenore conſeſſionis, ut ſupponimus, vel ſi eſt neceſſaria, ſemper adest implicita intentio, quòd quilibet homo, dum bene operatur, vult acquirere totum fructum, quem poteſt ex illo bono opere, & ex ejus annexis.

11. Confirmat primo Portella ex exemplo ſatiſfactionis ex opere operantis: licet e-

nim quis neſciat, nee explicitè intendat per ſuum opus bonum V. G. per ſuum Jejunium ſatiſſieri pœnis, quas debet ex ſuis peccatis, tamen acquiri ſatiſfactionem annexam tali operi. Ergo eodem modo, elevato tali opere ad majorem valorem ſatiſfactionis ex opere operato, quòd ſit in Indulgentiis auctoritate Pontificis, qui habet ad id poteſtatem, poterit quis abſque ſcientia, & conſequenter abſque intentione obtinere totum ejus fructum.

12. Confirmat ſecundò g Delugo l. c. quia g Delap fructus ſuffragii mihi ab alio applicati, V. G. de Panis. Jejunii fructus, quem mihi applicat meus amicus pro me jejunans, imò & fructus Sacrificii Miſſæ, quem mihi (& hic eſt quidem ex opere operato) applicat aliquis Sacerdos pro me Miſſam celebrans, mihi applicatur, tamen ſi nihil ego ſciam, vel intendam. Ergo cur non idem dicendum, ſi mihi Indulgentiæ fructum ipſe Pontifex applicet, me nihil ſciente, vel intendente? Cur enim Chriſti ſatiſfactio applicata per ſacrificium Miſſæ, prodeſt mihi nihil ſcienti, & prodeſſe non poterit eadem ſatiſfactio per poteſtatem Pontificis applicatæ?

13. Confirmo ego tertio, quia de factò Pontifex aliquando ſolet concedere, & in hac noſtra Bulla, ut vidimus numero 4. concedit moribundo à ſenſibus deſtituto Indulgentiam Plenariam, & tamen tunc ille nihil advertit, nihilque poteſt intendere.

14. Ad Rationem Rodriquez, & Trullen. reſpondet Delugo l. c. Indulgentiam non eſſe Privilegium, quòd debeat executioni mandari per ipſum Privilegiatum, ſed potius eſſe ſolutionem pro illo, quæ poteſt fieri per alium, nihil ſciente debitore, ut ſi quis amicus pro me nihil ſciente, ſolvat centum aureos, quos ego meo creditori debeo, ſatiſfactus erit creditori, nec ego aliquid debebo.

Cujus rei ulterioſior ratio eſt, quia ad has, vel ſimiles ſolutiones ſemper adest intentio implicita dicta num. 10. quæ ſatis in hujusmodi ſolutionibus eſt.

15. Hanc ſecundam ſententiam probabiliffimam judico, tamen uſus Fideium merito ſemper curat, intendere expreſſe Indulgentias ſibi acquirere: tum quia id rutiùs abſque dubitatione eſt, tum quia non eſt certum, licet ſit verofiſſime, ut loquitur Delugo citatus, Pontificem ita ſe habere in omnibus Indulgent-

c Rodriq. in Bull. §. 3. num. 9. d Trull. in Bull. l. 1. §. 6. du. 2. n. 5. e Portel. in add. ad Dub. Reg. V. Indulgentia. nu. 1. Joſeph de Auguſt. in brevi notitia tit. de Indulgentia n. vult.

gentiis concedendis, sicuti se habet in casibus modo num. 3. dictis. Et certe cum requisita, ad Indulgentias acquirendas, sint, ut plurimum, varia, & sub variis conditionibus ponenda, ut hæc apponantur, debent sciri, & consequenter regulariter semper aderit acquirendi intentio.

16. Illud (ne erres) adverte. Nam Indulgentiam lucrari volens quis pro Defuncto, vel sua opera applicare pro ejusdem Defuncti satisfactione, debet habere necessario intentionem determinatam lucrandi, & satisfaciendi pro eo. Ratio est, quia adest quidem illa intentio implicita lucrandi sibi per suum bonum opus, quantum potest, non autem ad est lucrandi pro alio, & ita docet idem a Delugo.

rationem, de hac etiam præcipue nostra locutio.

2. Ea autem triplex esse potest, vel enim votum commutatur in minus, ut Jejunium in unum Pater, & Ave, vel in majus, ut Pater, & Ave in Jejunium, vel in æquale, ut Jejunium diei V. G. Veneris in crastinum diei V. G. Sabbati.

Porro in minus nihil potest per Bullam, quia illa potius est Dispensatio, quam Commutatio. In majus non est necessaria Bulla, quia quilibet ex se potest sibi commutare in majus, ut late alibi b diximus.

3. Bulla ego solum proderit, ut tuus Confessor per illam electus possit tuum votum in æquale commutare. Sed quia, ut ibidem diximus, est probabilis opinio, posse quemlibet ex se suum votum commutare in æquale, quia Deo æque satisficit per æquivalens, ideo, ut per Bullam aliquid amplius habeatur, concedimus, satis probabiliter posse per eam commutari votum in aliquod aliquanto minus, non verò minus notabiliter. Hæc ibidem tractata latius habes, & videri possunt apud e

b Libr. 3.

in Decal.

c. 16. §. 5.

c Castrop.

T. 3. tr. de

Votop. 14.

Suar. l. 6.

de Voto c.

12. & 17.

Sanch. l. 4.

summ. c.

50.

d Castrop.

de Bull.

disp. 28.

pu. 9. nu. 6

a Delugo
ibid. l. c. n.

74. & disp.
24. nu. 28.

CLAUSULA DUODECIMA.

Item sumentibus Bullam conceditur, vota omnia, ultramarina, Castitatis, & Religionis exceptis, in aliquod subsidium hujus expeditionis per eundem Confessorem commutari.

CAPUT XIII.

De septimo Bulla Privilegio, hoc est, de Commutatione Votorum.

Non loquimur hic, an potestatem habeat Commissarius Cruciatæ commutandi vota Fidelium, sed de ea, quam habet Confessarius electus à pœnitente habente Bullam. De Commissarii enim Potestate non est hic agendæ locus.

§. I.

De Commutatione Votorum præter excepta.

1. **D**iffert Voti Commutatio à Dispensatione. Nam commutare est transferre vinculum & obligationem voti ex una materia in aliam, ut ex Jejunio in flagellationem. Dispensare autem est, Vinculum voti omnino relaxare; quæ Dispensatio aliquando est in totum, aliquando ex parte juxta gravitatem causæ. Quoniam vero per Bullam nullum tibi conceditur Privilegium, quoad Dispensationem, sed soluta, quod Commu-

Quis Confessarius.

5. **H**is ita constitutis. Inquires Primò. Quinam Confessarius requiritur ad hanc commutationem expediendam? Respondeo. Quem tu, habens Bullam, volueris, dummodo sit approbatus ab Ordinario modo supradicto.

6. Primò igitur non est satis quilibet Sacerdos, quia id tam ample non concedit Bulla. Secundò, non est necesse, ut Commutatio fiat in ipsa Sacramentali Confessione, quia hæc restrictio non habetur in Bulla. Terriò, nec est necesse, ut qui commutat sit tuus Confessarius, dummodo Confessarius modo dicto

Cc 2